

## SAMSVAR-webinar - På tide å snakke om borgerlønn?

00:00:00 Ingvild Straume

Hei og velkommen til høstens første samsvar seminar vi går for første gang hel digitalt og er glade for å ha med oss over 100 påmeldte fra rundt omkring i landet.

00:00:15 Ingvild Straume

Mitt navn er Ingvild strømme er til vanlig. Så jobber jeg som seksjonssjef for samfunnskontakt og kommunikasjon her ved Oslo met. Men når i.

00:00:22 Ingvild Straume

Dag skal jeg få?

00:00:23 Ingvild Straume

Lov å lede oss gjennom den neste timen.

00:00:27 Ingvild Straume

Vi har det siste halvåret gått gjennom store utfordringer som samfunn på grunn av følgende av korona pandemien, mange grupper sliter økonomisk og velferdssamfunnet har blitt satt på prøve.

00:00:41 Ingvild Straume

Flere har tatt det ordet for at tiden, kanskje inne for å innføre en form for borgerlønn i Norge som garanterer inntekt til alle nordmenn over 18.

00:00:53 Ingvild Straume

På samsvaret i dag så stiller vi nettopp dette spørsmålet, er det på tide å snakke om borgerlønn da og hvilke muligheter og utfordringer vil borgerlønn gi for oss som samfunn og for enkeltpersoner?

00:01:05 Ingvild Straume

Vi er hellige og har med oss både forskere og politikere som engasjerer seg i spørsmålet om borgerlønn. Vi kommer først til å få innledninger ved forskerne aksel brand sterre og aksel west Pedersen, og deretter vil politikerne Heidi nordby Lunde.

00:01:21 Ingvild Straume

Og kristoffen Robert haug kommenterer innleggene, og så vil forskeren elin by til slutt kommentere det som jeg tilhørere. Det kan stille spørsmål underveis i innleggene, og da bruker det den qui funksjonen som ligger i meny rekke nederst i skjermbildet, og så vil innledere og kommentatorer svare på spørsmål etter hvert innlegg. Og hvis vi får tid, så skal vi ha en kort panelsamtale til.

00:01:50 Ingvild Straume

Da er vår første innleder i dag, Aksel Braanen Sterri. Det kjenner sikkert som en aktiv samfunnsdebattant, og for tiden er han gjennomførings stipendiat i filosofi ved Universitetet i Oslo, men er aktuell med artikkelen heller velferdsstat enn borgeren og vil dele sine refleksjoner og vurderinger rundt spørsmålet om innføring av borgerlønn i Norge. Vær så god aksel.

00:02:16 Aksel Braanen Sterri

1000 takk 1000 takk ja det er jo på.

00:02:19 Aksel Braanen Sterri

En måte.

00:02:21 Aksel Braanen Sterri

Punchline er jo gitt allerede siden tittelen jeg har på den artikkelen min avslører at jeg er for å reformere velferdsstaten snarere enn å innføre en full borgerlønn, og jeg kommer tilbake til disse ulike temaene. Men jeg har veldig stor sympati. Jeg vil si at jeg har stor sympati for borgerlønn, og det er mange år har jeg.

00:02:39 Aksel Braanen Sterri

Hvorfor jobbet rundt og tenker på liksom hvordan vi kan innføre i det minste verdiene som ligger bak borgerlønn?

00:02:47 Aksel Braanen Sterri

I velferdsstaten så la meg bare kjapt gå innom. Jeg har en liten powerpoint.

00:02:51 Aksel Braanen Sterri

Jeg har bare 10 mot 10 minutter på det, så det blir raskt, men vi får kjøre på.

00:02:59 Aksel Braanen Sterri

Som sagt, så er temaet borgerlønn, og jeg tror den eneste riktige måten å tenke om vi bør innføre borgerlønn i Norge i dag er å sammenligne den med velferdsstaten. Vi kan ikke gjøre dette på prinsipielt grunnlag.

00:03:11 Aksel Braanen Sterri

Verken kan vi avvise borgerlønn på prinsipielt grunnlag og eller kan vi ikke argumentere for den på prinsipielt grunnlag? Men vi må sammenligne 2 alternativer mot hverandre, borgerlønn eller velferdsstat, eller en forbedret versjon av velferdsstaten.

00:03:24 Aksel Braanen Sterri

Så først, hva er borgerlønn? Det som skiller borgerlønn fra en del andre trygdeordninger er at det er en garantert vilkårs fri inntekt.

00:03:33 Aksel Braanen Sterri

Så når du får for eksempel arbeidsledighetstrygd eller sykepenger, så får du det fordi du er syk eller mangler arbeid. Du greier ikke få annet arbeid.

00:03:41 Aksel Braanen Sterri

Borgerlønn derimot får du uavhengig. Du kan være lat, du kan være snill, du kan være slem, du kan ha masse penger, lite penger.

00:03:50 Aksel Braanen Sterri

Uansett får du en fast overføring fra myndighetene hver måned.

00:03:55 Aksel Braanen Sterri

Vi kan skille mellom full og delvis borgerlønn i alaska, så har de delvis borgerlønn. De har en sånn form for sånn oljeformue, sånn som vi har, men i stedet for pengene går inn til statsbudsjettet og fordeles deretter. Så får heller borgerne en overføring hvert år fra myndighetene i totusenogatten tror jeg det var så var den på 14.000 kroner.

00:04:15 Aksel Braanen Sterri

Det kan du selvfølgelig ikke leve av, og.

00:04:16 Aksel Braanen Sterri

Det her er.

00:04:17 Aksel Braanen Sterri

Den fulle borgerlønnen kommer inn, og det er det vi.

00:04:19 Aksel Braanen Sterri

Ofte snakker om det her. Det snakk om at du kan selvfølgelig tenke at en en full borgerlønn skal være noe du kan leve av, og da kan vi bare snakke om absolutt minimum. Men det de fleste har i tankene er en borgerlønn. Det er mulig å leve et verdig liv i.

00:04:31 Aksel Braanen Sterri

Det samfunnet, og da må vi snakke om en borgerlønn på relative fattigdomsgrensen, og den kan ligge på rundt 230.000 kroner.

00:04:40 Aksel Braanen Sterri

Jeg er en tilhenger av delvis borgerlønn. Det er mange fordeler med det, men jeg tror de fleste når de er opptatt av borgerlønn.

00:04:45 Aksel Braanen Sterri

Er nettopp opptatt.

00:04:46 Aksel Braanen Sterri

Av den fulle borgerlønnen.

00:04:47 Aksel Braanen Sterri

Så kan enten fungere til å supplere eller erstatte Dagens velferdsstat som kan gi et verdig en verdig inntekt til mange mennesker. Så det er den jeg skal diskutere.

00:04:57 Aksel Braanen Sterri

Hvorfor borgerlønn? Det ble jo introdusert her med koronakrisen. Det har på en måte definitivt dyttet borgerlige ennå en gang på på dag.

00:05:06 Aksel Braanen Sterri

I orden men jeg tror det som ligger bak det akkurat nå er hovedsakelig et negativt eller pessimistisk syn på kapitalismens evne til å gi folk gode jobber.

00:05:16 Aksel Braanen Sterri

Man er redd for, at vi er i ferd med å få mer og mer prekære jobber. Folk må jobbe kanskje 2 jobber for å få et få.

00:05:22 Aksel Braanen Sterri

En god lønn.

00:05:23 Aksel Braanen Sterri

Man er også redd for automatiseringen av de robotene skal ta over jobbene våre for Dagens velferdsstat er avhengig av at folk jobber, og det er bare når du ikke kan jobbe at du skal få trygdeordninger.

00:05:35 Aksel Braanen Sterri

Hvis det er slik at veldig mange ikke kan jobbe for det er for få jobber der ute, så virker den modellen ganske absurd.

00:05:41 Aksel Braanen Sterri

Og da virker en borgerlønn bedre, men jeg tror også det er andre ting som gjør at mange tenker at selv i dag, fordi vi ser ikke ut at de er de store problemene.

00:05:49 Aksel Braanen Sterri

I Norge er det gode grunner til å innføre borgerlønn, og jeg tror man kan samle 4 av dem, i alle fall i de 4 friheter, ikke eus 4 friheter, men noen andre 4 friheter og den første er økonomisk.

00:06:00 Aksel Braanen Sterri

Nyhet og det er at de som i dag har minst de som er nederst på rangstigen kan du si de som har dårligst inntekt, en svakest stilt inn til arbeidslivet vil med en borgerlønn på 200.000 kroner få en forutsigbar inntekt og dermed øke sin økonomiske frihet. Du kan også få en frihet fra kapitalismens undertrykking. Det er ikke så vanlig i dag å snakke om de.

00:06:22 Aksel Braanen Sterri

Tingene her, men det er et faktum at de aller fleste av oss eller nesten alle sammen må jobbe for å få inntekt, så vi kan velge hvilken arbeidsgiver noen av oss er så heldige at vi kan gjøre det.

00:06:32 Aksel Braanen Sterri

Men vi må alle jobbe med en borgerlønn, så får vi et reelt alternativt arbeidsmarkedet, og da kan vi gå inn i arbeidsmarkedet som frie individer. Og da slipper vi den verste konsekvensen av kapitalismens undertrykking vil noen si.

00:06:46 Aksel Braanen Sterri

Den beste grunnen tror jeg er frihet fra stigma. Mange som i dag mottar trygdeordninger opplever at det er stigmatiserende.

00:06:53 Aksel Braanen Sterri

Det skyldes at det å være trygg da er stigmatiserende for mange, men også det at du møter et byråkrati en nav byråkrat som du må rettferdiggjøre at du faktisk har et problem et behov som så

noen kan da enten tilfredsstillende ikke, og det skaper lav verdighet med det mange og oppleves stigmatiserende. En fjerde ting er at dette her tillater flere å bestemme selv.

00:07:17 Aksel Braanen Sterri

Så det gjelder selvfølgelig da over pengene du får på trygd, men også kan man si at velferdsstatens tjenester er en form for formyndersk.

00:07:24 Aksel Braanen Sterri

Ordning, så er det bedre, at hver og en får pengene selv og kan bruke dem som de selv vil.

00:07:30 Aksel Braanen Sterri

En femte grunn er politisk økonomisk robusthet, og det er en del som sier at ordningen med borgerlønn er mer robust politisk robust enn det Dagens velferdsstat er.

00:07:40 Aksel Braanen Sterri

Og det er fordi i dag så betaler jo de som.

00:07:42 Aksel Braanen Sterri

Er arbeidsføre betaler til de som er arbeidsuføre og de som ikke greier å på en måte for seg selv kan man si mens med denne ordningen her skulle man si at alle får tilbake penger fra myndighetene.

00:07:54 Aksel Braanen Sterri

Og dermed er det bedre. Noen vil også si at det er mer økonomisk robust, fordi det vil frigjøre i dag, så er det slik at mange sier at Dagens trygdeordninger fungerer som trygge.

00:08:04 Aksel Braanen Sterri

Feller fordi ikke sant? Når overføring fra myndighetene er knyttet til at du ikke kan jobbe at du er syk, så betyr det at hvis du blir frisk eller du får deg jobb, så mister du pengene med borgerlønn, så beholder du pengene selv om du begynner.

00:08:17 Aksel Braanen Sterri

Å jobbe og sånn det kan være flere jobber, og dermed så vil du øke arbeidstilbudet vil noen si.

00:08:23 Aksel Braanen Sterri

Andre snakker om at entreprenører kan ta større risiko, starte mer verdier og så videre. Så dette er alle gode grunner for å innføre borgerlønn vil man si.

00:08:31 Aksel Braanen Sterri

Noen er mottatt prinsipielle grunner. Jeg tror likevel at som at man vil tillate utnytting av de som arbeider fra de som ikke arbeider. Jeg tror ikke det er en veldig spesiell god grunn. Vi kan komme tilbake til det, og jeg tror de beste grunnene mot likevel borgerlønn er at den har en viss sånn schrödingers kvalitet. Og hvis vi nettopp antar at den før den blir veldig, veldig dyr nominelt sett, så vil en borgerlønn på 230.000 koste samfunnet nihundreogtredve milliarder kroner.

00:09:00 Aksel Braanen Sterri

Masse mer penger enn vi allerede i dag bruker på velferd.

00:09:03 Aksel Braanen Sterri

18, så hvis vi antar at den da må erstatte i hvert fall store deler av velferdsstaten, så er det ikke sikkert at den egentlig virker mer økonomisk frigjørende i alle fall.

00:09:12 Aksel Braanen Sterri

Ikke for alle.

00:09:13 Aksel Braanen Sterri

Noen vil få det veldig mye bedre. De som har en veldig løst tilknyttet arbeidslivet, de som i dag går på sosialhjelp. Men hvis du derimot får arbeidsledighetstrygd, så får du 60% av inntekten din tilbake. Hvis du er sykepenger. Da får du 100% av din tidligere inntekt av myndighetene eller ufør får du 2.

00:09:32 Aksel Braanen Sterri

Meddeler det alle mye høyere eller vanligvis er i alle fall det mye mer generøst enn det du vil få med en borgerlønn, så de folkene som ikke kan arbeide er syke, har legitime behov som de fleste mener at vi som samfunn bør dekke vil kunne bli dårligere stilt hvis vi erstatter de ordningene med en borgerlønn. Man kan også dermed spørre seg om kapitalismens undertrykking egentlig ville reduseres, fordi mange vil ikke være et reelt alternativ å tjene 230.000 kroner fra borgere.

00:10:01 Aksel Braanen Sterri

Det er derimot hvis du kan få 100% i sykelønn, så er det et reelt alternativ til arbeidslivet når du er syk, så der er det på en måte en vind tap i begge de situasjonene. Det er noen som kommer til å få økt frigjøring, men det er noen som kommer til å få redusert frigjøring og så dette må bestemme selv. Er ikke helt klart at alltid funker, spesielt hvis vi antar at borgerlønnen skal erstatte for eksempel velferdsstaten, velferdsstatens tjenester.

00:10:26 Aksel Braanen Sterri

Gud ta, for eksempel barnehage. Vi blir veldig dyrt for hver enkelt forelder hvis vi skal betale barnehage selv, og det skyldes både at ikke sant mange er unge, og de har ikke oppspart seg den kapitalen eller den store inntekten som man kan se på velferdsstaten som en egentlig måte at vi låner av framtiden vårt samtidig jeg til vårt nåværende jeg for å kunne betale for barna i barnehagen, men også løser en markedssvikt, for jeg tror de fleste av oss, selv om ikke vi har barn i barn.

00:10:54 Aksel Braanen Sterri

Legen vil jo gjerne frigjøre arbeidskraften til foreldrene, og så vil vi gjerne at barna skal gå i barnehage for å bli gagns mennesker.

00:11:01 Aksel Braanen Sterri

Den betalingsvilligheten er ikke så lett å egentlig få mulighet for i et privat marked, så dermed så trenger vi velferdsstaten som en måte vi kan bestemme selv på en bedre måte enn det markedet kan tillate den situasjonen.

00:11:15 Aksel Braanen Sterri

Det er også grunn til å tvile på at ordene er politisk og økonomisk robust, og det har å gjøre med at mange vil nok svare meg. Nå si jo jo, men nå tar jo du og vurderer du tar jo vurderer borgerlønnen.

00:11:25 Aksel Braanen Sterri

Som et alternativ til velferdsstaten, men det er ikke det, vi ønsker vi ønsker.

00:11:29 Aksel Braanen Sterri

Borgerlønn skal supplere velferdsstaten, men hvis du supplerer borgerlønn med velferdsstaten, så blir den vanvittige dyr og du må legge en ganske stor skattebyrde på mange i middelklassen.

00:11:44 Aksel Braanen Sterri

Det tror jeg vil true den politiske og økonomiske bærekraften, den økonomiske bærekraften først.

00:11:50 Aksel Braanen Sterri

Det som er et problem. Noen sier nettopp at mange flere kommer til å begynne å arbeide, men det er ganske god grunn til å tro at når vi først får en borgerlønn på 230.000, så er det en del som har benyttet den muligheten til ikke å arbeide.

00:12:02 Aksel Braanen Sterri

Det det vil gjøre at færre sitter igjen i arbeidsmarkedet og må betale for den er ganske dyre borgerlønnen. Det betyr at man må øke skattene som igjen gjør at det blir en økt skattebyrde på de som jobber, som gjør det relativt mer attraktivt å ikke jobbe.

00:12:17 Aksel Braanen Sterri

Flere igjen går på borgerlønn eller jobbe mindre. Det igjen gjør at man må øke skattene enda en gang, og så vil enda flere se det som relativt mindre attraktivt og jobbe, og dermed vil flere dette da arbeidsmarked skal vi få noen negativ økonomisk spiral?

00:12:32 Aksel Braanen Sterri

Et annet problem er nettopp det politiske fordi selv om man sier at jo, men dette er en fin ordning fordi alle vil få penger fra borgerlønn, så er jo ikke det sant i realiteten fordi den eneste måten å finansiere dette på vil være å ja gi alle en kontantoverføring. Men de som har god råd vil måtte betale alt tilbake i skatt.

00:12:53 Aksel Braanen Sterri

Så de vil ikke lenger få noen ting av myndighetene. Det vil se litt sånn ut, kanskje når man vil også oppleve den økte skattebyrden, og da vil dette her faktisk paradoksalt nok lide av en mindre politisk robusthet for det mange da i øvre middelklasse vil oppleve en veldig økt skattebyrde, samtidig som man egentlig ikke får noe igjen for den borger lønnsordning.

00:13:16 Aksel Braanen Sterri

Selv, så det er en fare for, at den ordningen da er mindre politisk robust for den gir mindre tilbake til mitt klassen enn det velferdsstatens ordninger gjør bare for å avslutte, selv om jeg har en bare for å avslutte, så tror jeg det er bedre grunner til å tro altså jeg tror vi har mer å gå på siden borgerlige.

00:13:32 Aksel Braanen Sterri

Er så.

00:13:32 Aksel Braanen Sterri

Utrolig dyr, så har vi mye mer å gå på hvis vi bruker noe av det momentet som momentumet som ligger bak borgerlønnen.

00:13:39 Aksel Braanen Sterri

Noen av de?

00:13:40 Aksel Braanen Sterri

Verdiene som vi har lyst til å ivareta ved å innføre borgerlønn og noen av de pengene som det koster å innføre borgerlønn.

00:13:47 Aksel Braanen Sterri

På å gjeninnføre noen av de gode prinsippene som lå bak velferdsstat.

00:13:53 Aksel Braanen Sterri

Og det var nettopp det var ikke snakk om så stor stor så stor grad aktivitetsplikt. Det var ikke så stor grad snakk om arbeidslinje, men en form for tillit til brukerne som reduserer stigma.

00:14:04 Aksel Braanen Sterri

Vi kan gjøre dem noe mer generøst for de som er på de aller verste ordningene. Sånn som sosialhjelpen. Det kan ligne litt mer på en borgerlønn kan man se for.

00:14:12 Aksel Braanen Sterri

Seg for eksempel.

00:14:14 Aksel Braanen Sterri

Så hvis man på en måte nettopp tar i bruk noen av de elementene fra borgerlønnen, så vil det være en bedre konkurrent i velferdsstaten.

00:14:22 Aksel Braanen Sterri

Tror jeg.

00:14:23 Aksel Braanen Sterri

Så nå har jeg sikkert brukt opp tida og mer enn det, så da bare la jeg meg avslutte der.

00:14:27 Aksel Braanen Sterri

Så håper jeg vi kommer.

00:14:28 Ingvild Straume

Tilbake til mer greie etterpå 1000 takk skal du ha aksel ev? Du har fått noen spørsmål her, så de må vi ta før vi går over til aksel nestlederen.

00:14:39 Ingvild Straume

Det er helene som spør, kan det være aktuelt med sykelønn i tillegg til borgerlønn for de som har for dårlig helse til å jobbe? Og hva legger du i begrepet schrödingers kvalitet? Det var 2 spørsmål.

00:14:53 Aksel Braanen Sterri

Ja la meg ta det godt spørsmål. Veldig godt spørsmål og la meg ta det første. La meg ta det siste.

00:14:59 Aksel Braanen Sterri

Først dette med sjødins kvalitet. Det jeg mener er at borgerlønn virker helt genialt så lenge du ikke fester den på papiret. Hva du faktisk ønsker deg. Så når man for eksempel snakker om OK, jeg ønsker meg gjerne en borgerlønn som skal gjøre at alle får det mye bedre.

00:15:15 Aksel Braanen Sterri

Så ser man gjerne fortsatt. Den skal supplere velferdsstatens ordninger. Så fikk man dette blir jo bare mye bedre for de som har det aller verst, så får man alle de gode verdiene og ingen av de negative problemene unntatt at det blir veldig dyrt så å si noe om det blir så dyrt.

00:15:28 Aksel Braanen Sterri

Og da sier man nei, nei, det kan du betale for seg selv fordi vi skal erstatte vi skal denne her skal ikke supplere velferdsstaten. Den skal erstatte vel?

00:15:36 Aksel Braanen Sterri

Staten, og da når så lenge man ikke trenger å forholde seg til å låse denne modellen på en måte og si der den skal gjøre dette supplere eller erstatte, så vil så vil den virke attraktiv.

00:15:49 Aksel Braanen Sterri

Men når den nettopp må tvinges til å gå en retning i den andre retningen, så vil den ikke virke så attraktiv lenger.

00:15:55 Aksel Braanen Sterri

Kan sykelønn nettopp komme i tillegg. Ja, det kan den, men da blir det veldig dyrt. Man kan også se for at det skal være en privat ordning, og det er det jeg tror er det mest aktuelle.

00:16:03 Aksel Braanen Sterri

Hvis du innfører en full borgerlønn, så vil det være så dyrt at sykelønn mest sannsynlig vil bli en privat.

00:16:08 Aksel Braanen Sterri

Lærere, og hvis du gjør det til en privat affære, så lider du igjen av dette politiske robusthets problemet for da vil middelklassen begynne å se at de må betale ekstra for å forsikre seg i markedet, mens man betaler for at andre skal få det bedre som ikke er en selv.

00:16:25 Aksel Braanen Sterri

Så jeg tror igjen det her. Her må man bare velge litt hvor man går igjen. En veldig, veldig dyr ordning som er ganske vanskelig å få på plass eller en ganske minimal ordning som gjør at middelklassen ikke vil finne seg ut av det.

00:16:37 Ingvild Straume

Vi har fått 2 kommentarer jeg kan ta og så lese. Det er ikke akkurat direkte spørsmål, men så kan du vurdere aksel hva du tenker om disse kommentarene.

00:16:46 Ingvild Straume

Det er nick.

00:16:47 Ingvild Straume

De lange Nilsen, som sier hele trygde prinsippet i dag, er knyttet til fast arbeid, men det er en eksplosjon i en k og vikarbyrået, fordi det er en måte å omgå arbeidstakers rettigheter og faste stillinger, studenter, frilanser og automatisering øker enormt.

00:17:04 Ingvild Straume

Korona viste hvordan disse gruppene ikke fanges opp av velferdsstaten, så velferdsstaten er forbeholdt de som har fast arbeid, og det er ikke bærekraftig. Altså. Jeg tar neste kommentar, og så kan du få.

00:17:17 Ingvild Straume

Var på berg.

00:17:18 Ingvild Straume

Kjell magne.

00:17:19 Ingvild Straume

Fagerbakke sier det er en merkelig tanke at enten har en velferdssamfunn eller grunninntekt. Det er enklere å tenke seg velferdsstat si at velferdsstaten er en betinget grunninntekt der jeg vil få kornfri grunninntekt koster det som velferdssamfunnet har tjent inn på meg.

00:17:39 Ingvild Straume

Bare ja, det var det.

00:17:41 Aksel Braanen Sterri

Nå ja jeg skulle.

00:17:43 Aksel Braanen Sterri

Les resten av det Kjell magne sitt innlegg, fordi slik det er nå, så forstår jeg ikke.

00:17:48 Ingvild Straume

Ja, jeg tror det har blitt kuttet.

00:17:50 Aksel Braanen Sterri

Hva? Det skal gå ut?

00:17:52 Ingvild Straume

Agn har noe å legge til, så kan du gjøre det, men alle så er det.

00:17:56 Ingvild Straume

Så er det det som Nikolai da tar opp at.

00:18:00 Aksel Braanen Sterri

Jeg er enig, så dette er godt poeng Nikolai altså.

00:18:04 Aksel Braanen Sterri

Det er jo nettopp det som var utgangspunktet, ikke sant? Som gjør borgerlønn mer attraktiv for veldig mange i dag er jo nettopp det at man er redd for at disse jobbene ikke er stabile nok.

00:18:13 Aksel Braanen Sterri

Det ikke er nok av disse på en måte gode jobbene til å gå rundt og dermed så bryter på en måte velferdsstatens.

00:18:20 Aksel Braanen Sterri

Du kan du si liksom grunntanken ned at man bare skal hjelpe de som i perioder ikke kan forsørge seg selv, men så skal man tilbake i arbeidet og igjen bygge opp rettigheter som man så kan liksom hvile på i de periodene det går.

00:18:32 Aksel Braanen Sterri

Galt, men hvis det er slik at vi går en framtidig møte hvor det er veldig, veldig mange mennesker som ikke får en fast tilknytning til arbeidslivet som må ha enkeltpersonsforetak ikke vil få en spesielt.

00:18:46 Aksel Braanen Sterri

God situasjon overfor for eksempel at de jobber innenfor et datterselskap i byggebransjen og sånt noe så kan man se for seg at en god ordning på dette her etterhvert, hvis det blir mange nok som er i den situasjonen at man tvinges nærmest over en borgerlig ordning.

00:18:59 Aksel Braanen Sterri

Jeg vil imidlertid advare mot det, for det finnes andre måter å løse disse problemene på enn å. Bare si at vi skal ha en borgerlønn. Det finnes måter å prøve å på en måte angripe det uorganiserte arbeidsliv.

00:19:12 Aksel Braanen Sterri

Også, og det tror jeg vi må gjøre i mye større grad se nettopp på bruken av datterselskaper i byggebransjen.

00:19:17 Aksel Braanen Sterri

Se på hvordan ulike om det kan være i presser bransjen bruker for eksempel frilanser alt for mye. Er det mulig å regulere de tingene der, slik at flere får et fast ansettelsesforhold, så det er bare å se på andre muligheter i tillegg.

00:19:31 Ingvild Straume

Flott takk skal du ha aksel nå?

00:19:33 Ingvild Straume

Ser jeg tiden?

00:19:34 Ingvild Straume

Løpet fort når vi snakker om spennende tema.

00:19:38 Ingvild Straume

Vi går over til neste innleder. Vi gleder oss nå til å høre professor ved Oslo met, axel west Pedersen.

00:19:47 Ingvild Straume

Han har bakgrunn som statsviter og forsker, blant annet på utviklingen i pensjonssystemet og på velferdspolitikkenes konsekvenser for nettopp inntektsfordeling og fattigdom. I dag vil han introdusere borgerlønn light.

00:20:03 Ingvild Straume

Et forslag er inspirert av det finske borgerens eksperimentet ordet ditt aksept.

00:20:09 Axel West Pedersen

Jeg mitt utgangspunkt for denne diskusjonen ligner litt på aksel braanen sterris.

00:20:14 Axel West Pedersen

Ja hei, mange år vært en slags nølende sympatisør med med tanke tanker rundt berlund uten å være en lang sosialistisk tilhenger.

00:20:27 Axel West Pedersen

Skal snakke litt her nå, om noe jeg tror kan være in mulig.

00:20:34 Axel West Pedersen

Vei for eller borgerlønn side II det norske samfunnet, og det ligner litt på det aksel nevnte det eller i en delvis bruker lønn som et supplement delvis erstatning til den eksisterende velferdsstaten.

00:20:51 Axel West Pedersen

Skal vi se?

00:20:55 Axel West Pedersen

Ja, nå får jeg ikke blant i min.

00:21:01 Axel West Pedersen

Jeg får ikke bla. Det i min presentasjon. Den står stille nå på.

00:21:07 Axel West Pedersen

Skjermen selv skal vi se.

00:21:15 Axel West Pedersen

Nei, nå skjedde det noe. Ja, altså boikotten er jo en radikal reform som har vært fremmet med veldig ulike begrunnelser. Du har folk som har fremmet borgerlønn 71 som selve oppskriften på sosial rettferdighet.

00:21:31 Axel West Pedersen

Hmmm og at hun har hatt folk som har fremmet ideene på regelen mer ut fra pragmatiske argumenter som en løsning på konkrete dilemmaer og problemer. Kjøkkenting til tradisjonell trygdepolitikk og til.

00:21:46 Axel West Pedersen

Problemer i både Dagens og ikke minst i morgendagens arbeidsmarked. Og det er min min tilnærming, og jeg tror den ligner litt på aksjen sted. I sin til meg er den litt pragmatiske her sånn at at jeg jeg tenker at en borgerlønn i borgerens tanken er relevant som et mulig løsning på noen av de problemene vi ser III Dagens velferdsstat og i Dagens arbeidsmarked.

00:22:14 Axel West Pedersen

Samtidig som det er en innside med mange ulike begrunnelser, så er det også en ide med veldig ulikt innhold, ikke sant? Jeg hovedspørsmålet er jo knyttet til på hvilket ytelsesnivå snakker vi inn? Eventuelt borgerlønnen skal den være som skal være på et nivå som man kan si at en helt nå opp til i et relativt fattigdomsgrense på belønner 10 220.000 kroner i Norge og gi en noenlunde tilfredsstillende inn.

00:22:40 Axel West Pedersen

Inntekt og leve for eller skal den være vesentlig lavere enn dette?

00:22:47 Axel West Pedersen

Litt annet spørsmål som jeg veldig viktig praktisk. Det er Vårt Land. Hvilke forhold skal han eventuelt bakgrunnsforskning, han sitt eksisterende trygdesystemet og her tror jeg det her er det 3 alternativer som som gir veldig ulike resultater.

00:23:01 Axel West Pedersen

Altså. For det første kan du tenke deg inn på oljen som blir fullstendig erstatter hele det eksisterende trygdesystemet eventuelt har sett deler av tjenestesystemet i tjenestesiden i velferdsstaten gir seg.

00:23:13 Axel West Pedersen

Ikke sant? De er en ganske. Da snakker vi om en ganske radikal i de har erstattet i en sånn lik grunninntekt alle med, eller at en erstatter de eksisterende systemet vi har.

00:23:25 Axel West Pedersen

Så kan man ting så en brukerland mer integrert med det eksisterende systemet og med de mene at at en borgerlønn går ut til alle medlemmer i samfunnet.

00:23:34 Axel West Pedersen

Men de som eventuelt får for har trygdeytelser som er høyere i dette borger lønnsnivået. De vil fortsatt ha kunne si mottatt trygd som supplerer opp til det nivået de har i dag, sånn at ingen ingen av de som i dag mottar trygd i og for seg kommer dårligere ut.

00:23:50 Axel West Pedersen

Kall det en slags samordning at borgernes samordnes med det eksisterende trygdesystemet, og så kan man til slutt tenke seg en borgerlig inn på ulike nivåer som fullstendig kommer som vi som ikke sant, som et helt tillegg til til eksisterende trygder.

00:24:04 Axel West Pedersen

Så det er det er det er 3 veldig altså helt avgjørende alternativer og å velge imellom hvis man når man skal diskutere inn i den borgerlige nå.

00:24:14 Axel West Pedersen

Så kan man tenke seg ulike avgrensninger igjen. Den den vanligste varianten får en borgerlønn er jo at den går ut til alle voksne individer.

00:24:22 Axel West Pedersen

Det finnes eksempler på, og så at man kunne foreslå å avgrense til noe snevrere, for eksempel til borgerne som på en annen måte viser at de er aktive i samfunnet, at de i hvert fall fått rådighet for arbeidsmarkedet og så videre og så videre.

00:24:34 Axel West Pedersen

Det har vært forslag rundt de man kan tenke seg en mer veldig avgrenset borgerlønn som bare går ut til barnefamilien, og jeg skal si litt mer om det for.

00:24:42 Axel West Pedersen

Jeg vil egentlig si at.

00:24:43 Axel West Pedersen

Dagens barnetrygd, som er ganske visst, er på et veldig beskjeden nivå kan sees på som en slags borgerlønn, menn til barnefamiliene i Norge.

00:24:57 Axel West Pedersen

Så var det hvis vi igjen eller videre ser litt på varianter. Boikotter, ikke sant? Så har du den øverst den fulle bøylen på et tilstrekkelig nivå. La oss si rundt 220 30.000 kroner tilsvarende denne denne denne grensen som eu trekker for for for de har under risiko for fattigdom.

00:25:16 Axel West Pedersen

Den kan så eventuelt.

00:25:18 Axel West Pedersen

Helt erstatter, at den kan være integrert med, altså samordnet med det eksisterende trygdesystemet, og den går da ut til alle voksne, ikke sant?

00:25:26 Axel West Pedersen

Men så er det noen andre ideer som er relevant og det der jeg skal si litt mer om etter hvert, ikke sant?

00:25:33 Axel West Pedersen

Du kan tenke deg en mer partiell borgerlønn som ikke presenterer å være helt på et systemnivå å leve for i seg selv.

00:25:40 Axel West Pedersen

Og en sånn, og den kan enten være integrert med i det eksisterende trygdesystemet, eller.

00:25:47 Axel West Pedersen

Man kan komme som et supplement i tillegg til eksisterende trygdesystemet helt på toppen. Den kanadiske borgerlønnen, som som aksel snakket om, er en sånn partiell borgerlønn som egentlig kommer inn som et supplement til. Det er jo det er at trygdesystemer i det i det Amerika i det amerikanske føderale 7.

00:26:09 Axel West Pedersen

Hmmm. Og til slutt så kan du tenke deg en borgerlønn som er mer begrenset til barnefamilier.

00:26:15 Axel West Pedersen

Og som som som jeg vil ikke si den norske. Den Dagens barnetrygd er liten sånn ordning, men da kan jeg da tenke jeg nok på ordninger som er litt mer substansielle her høyere nivå som dekker enten hele eller deler av levekostnadene for et barn, og som eventuelt kommer altså kommer som et supplement til det eksisterende tilbudssystemet.

00:26:41 Axel West Pedersen

Grunnen til at jeg mener at man eventuelt skal diskutere en sånn delvis variant av en sånn delvis brukervendig, er at det er en uke med rusbruk i problemer i det eksisterende trygdesystemet.

00:26:51 Axel West Pedersen

Hmmm vi har i the wire systemet en veldig sterk beskyttelse mot inntektstap ved helsesvikt, men det er ganske store problemer med å avgjøre hvem som kan og hvem som ikke kan jobbe vi.

00:27:02 Axel West Pedersen

Vi har noen som helt åpenbart de kan jobbe, og så har vi noen som åpenbart kan jobbe. Men så er det veldig store gråsoner her i mellom, og det er veldig store problemer knyttet til.

00:27:11 Axel West Pedersen

Det den den den. Hva skal vi si avgrensningen som er nødvendig hvis vi skulle? Hvis vi skulle hatt et system så veldig klart sorterte mellom de som har behov og de som ikke har behov for helserelaterte trygder.

00:27:25 Axel West Pedersen

Så har vi samtidig en billigere, relativt svak beskyttelse mot arbeidsledighet i vårt system. Vi har ganske strenge inngangsvilkår for å komme inn i arbeidsledighetstrygden studenter, deltidsansatte, midlertidig ansatte og sånne har ingen rettigheter. Det har vi nok sett II koronakrisen avslutter.

00:27:43 Axel West Pedersen

Mer og vi har i og for seg da har vi da gir seg ganske visst en sosialhjelp som kunne plukke opp disse menneskene, men igjen ytelse som er veldig lite attraktiv for folk og mottar som som bare gis på veldig ydmykende og litt disse bestillende vilkår vil jeg si.

00:28:01 Axel West Pedersen

Hmmm så kan man si at vi vårt system i de senere årene her for å løse noen av disse problemene her har begynt i større grad å bruke tvungen aktivering som en slags kontroll og rasjonering mekanismer som skal sørge for at.

00:28:13 Axel West Pedersen

Målfetter stønadene til de som faktisk har behov ved å hele tiden konfrontere med aktiveringskrav, som de får se ut sortert vekk de som ikke har behov og bare rett gjennom den inn mot de som har behov.

00:28:24 Axel West Pedersen

Men det mener jeg også. Det er en måte å rasjonere trygdene på som er både veldig kostbart da som er veldig inngripende i folk i folks liv, og til slutt så har vi tilløp vil jeg si til fattigdomsfeller i vårt system, altså situasjoner hvor særlig gir de for barnefamilier hvor faktisk de har kommet seg fra går fra trygd til jobb.

00:28:43 Axel West Pedersen

Relativt liten grad betale, eller hva skal vi si lønner seg rent økonomisk at det er tanker?

00:28:50 Axel West Pedersen

Vil jeg si hvert fall i de tilfellene hvor det er helt åpenbart at folk om de kan følge kan jobbe eller eller ikke, vil jobbe at man som en lav lønnsinntaker eller én innlegg stager på lavlønn ikke kommer noe særlig bedre ut enn om man hadde trukket seg helt ut av arbeidsmarkedet.

00:29:07 Axel West Pedersen

Så en full borgerlønn er likevel, så vil jeg si en full borgerlønn er neppe aktuell i Norge og der er vi helt på linje med aksel sterri.

00:29:15 Axel West Pedersen

Altså da ikke sant? Det er 2 alternativer det hele machince, så er det inn inn inn inn full borgerlønn vil være integrert med det eksisterende trygdesystemet.

00:29:26 Axel West Pedersen

At de.

00:29:27 Axel West Pedersen

Litt for kostnad med på en sånn ordning vil fort komme opp i 500 milliarder kroner som skulle hentes inn ved økte skatter på de yrkesaktive og det det det er det det vil fort bli altså som sagt det det vil åpenbart vil jeg si den aktuelle situasjonen være blir for dyrt og samtidig så kommer til sånn alternativet varianten. Det er den hvor man simpelthen baller legger ned hele det eksisterende systemet og innfører en sånn full borgerlønn.

00:29:52 Axel West Pedersen

Det vil bli mer.

00:29:54 Axel West Pedersen

Kan du si økonomisk mulighet gjennomføre det, men den vil samtidig være, mener jeg er også sosialt og politisk uakseptabelt fordi den vil rett og slett redusere inntektsside.

00:30:03 Axel West Pedersen

Situasjon og til ganske mange mennesker som åpenbart ikke kan jobbe oss som kommer vesentlig bedre ut i vårt eksisterende system.

00:30:13 Axel West Pedersen

Hmmm. Derfor så tror jeg altså. Som sagt så tenker jeg at din et forslag om en slags delvis og jeg kaller det partiell det bedre å kalle den delvis borgerlønn kan være relevante diskuterer og det har vært diskutert i.

00:30:26 Axel West Pedersen

Men for folk har sikkert hørt, eller mange har hørt om det finske broilers eksperimenter, og de tar egentlig utgangspunkt det eksperimentet i en ide. Ja, men partiell borgerlønn, som er ikke nødvendigvis til å leve av alene, men som ligger på et sted altså si under under 100.000 kroner per år.

00:30:45 Axel West Pedersen

Det er da en ordning som er integrert med eksisterende trygdesystemet, sånn at det samordnes, ikke sant sånn at hvis du i utgangspunktet har høyere trygd, så så får du den Høyre trygden.

00:30:58 Axel West Pedersen

Hmmm. Og så er det en ordning som i de finske u til fellesanlegget vært veldig diskutert hvordan en sånn ordning egentlig skulle finansieres. Men det må man tro er en sånn ordning må si helt finansieres ved ingeniør økning i skattesatsene på på på lønnsinntekt. Sånn at du at du at du må akseptere vi innfører en sånn ordning at marginalsatten og gjennomsnittsskatten på lønnsinntekt vil vil vil øke noe II hele samfunnet.

00:31:25 Axel West Pedersen

Er likevel, så kan det være grunn til å gjøre dette fordi de vil få bedre insentivene og fjerne fattigdomsfeller i tilknytning til det eksisterende trygdesystemet.

00:31:35 Axel West Pedersen

De vil si de høyere grad lønne seg og ikke overtråd tykt til arbeid for ganske store grupper av de menneskene som i dag lever helt eller delvis på trygd, så det er grunn til å tro at det kunne bidra til en viss økning i yrkesdeltagelse.

00:31:50 Axel West Pedersen

Samtidig vil det supplere inntektene til lavtlønte deltidsansatte, midlertidig ansatte alle grupper som i dag har relativt små arbeidsinntekter på en lav lønn eller på grunn relativt lav.

00:32:02 Axel West Pedersen

Vi bestiller og så videre, men som ikke ikke mot ha et trygd i dag. Og de vil da i disse gruppene her hvor det blir mindre inntektssvikt, mindre inntektsfattigdom og det vil si helt bli mindre innsikts ulikhet mellom lønnstakere på ulike lønnsnivåer.

00:32:20 Axel West Pedersen

Selve det finske eksperimentet derimot. Det var langt mer beskjeden til dette, altså det man realiteten eksperimenterte med med. Det var en gruppe av mottakere av at han ikke sisterunde minste arbeidsledighetstrygd som er uten opptjenings krav og varighetsbegrensning.

00:32:36 Axel West Pedersen

Og da kan man si da er det noe kanskje noe å lære. Finne allerede der fordi en sånn ordning havet ikke finn ha en faktisk slags universell minstesikring også i arbeidsledighetstrygd.

00:32:46 Axel West Pedersen

Som vi gir seg bare kvinner fra kvinner fra de helserelaterte trygdene i Norge, hvor man kan få en minst man få en minste av arbeidsavklaringspenger, for eksempel hvis man hvis man ikke har altså selv om man ikke har vært i arbeidsmarkedet i hele tatt på forhånd.

00:33:02 Axel West Pedersen

Mus, det er denne gruppen her, sånn som man sier har man har sagt at la oss prøve å la disse menneskene fortsette å få denne ytelsen, men la oss se om hva som skjer hvis vi lar dem beholde denne ytelsen helt uavkortet i 2 år, uansett om de kommer seg inn tilbake i arbeidsmarkedet.

00:33:19 Axel West Pedersen

Hva skal det altså ingen avkorting mot inntekt og arbeid i en toårsperiode og ingen og og det det man også gjøre II dette tiltaket, det er man avviker alle former for aktivering, i hvert fall tvungede aktiveringer av disse gruppene her sånn.

00:33:32 Axel West Pedersen

I en 2 av de prosjektperiode 2017 og 18. Og så har man gjort dette for et utvalg på 2000 deltakere, og så har man latt alle andre mottakere av denne ytelsen som ikke ble trukket ut for å delta i forsøket. Hver en slags kontrollgruppe som man har sett på hvordan denne gått med disse folkene.

00:33:51 Axel West Pedersen

Og de som nå har her kommet fram med hensyn til resultatene, er da at man ser at.

00:33:59 Axel West Pedersen

Det er ikke veldig spektakulære. Altså. Man kunne ha trodd at at at det å få lov til å beholde den sånn trygd samt kilome du går ut i jobb, vil du gjøre det veldig mange ville gå ut i arbeid av trenergruppen her sånn, og det har faktisk skjedd, men ikke i voldsom mye større utstrekning inn blant de den kontrollgruppen av av mottakerne av den gamle ytelsen.

00:34:19 Axel West Pedersen

Men det er faktisk, men det er en, så er det en til at mottakerne her har alltid som har vært omfattende forsøket i høyere grad har gått ut og skaffet seg større og mindre inntekter de er.

00:34:29 Axel West Pedersen

Markedet inn de som blir sittende igjen på den gamle ordningen. I tillegg så har sagt, kan man si at på det mer subjektive plan så er det ikke tvil om at mottakerne av den av denne ytelsen har opplevd en større økonomisk tilfredshet har hatt litt mindre av de person og så videre. Det har vært positive psykososiale konsekvenser for denne gruppen. Det er kanskje ikke helt overraskende.

00:34:52 Axel West Pedersen

Det er jo helt åpenbart. Det er en styrkelse av disse menneskenes rettigheter.

00:34:56 Axel West Pedersen

Men men allikevel så er det interessant dette her sånn fordi det det tyder på at gulrot i form av dyre at det lønner seg å komme ut i arbeid for denne gruppen sier jo ikke hvem minst like effektivt som de virkemidlene som man ellers bruker overfor denne gruppen.

00:35:09 Axel West Pedersen

For å komme seg ut i arbeid, nemlig aktiveringskrav pisk kan man si og og trusler om å trekke stønaden rekkevis, ikke folk inntar i arbeidsro.

00:35:22 Axel West Pedersen

Aktivering av ulike former.

00:35:25 Axel West Pedersen

Hmmm så men allikevel så har vi å si at altså selvfølgelig jeg forsøker gir en viss.

00:35:31 Axel West Pedersen

Betinget optimisme får får får bivirkningene sånn ordning, men den gir ingen informasjon og det er mulig avfallsordninger.

00:35:38 Axel West Pedersen

For eksempel de trygdemottakerne, som i utgangspunktet har ytelser som overstiger denne minste ytelsen. Vi vet ikke, men for disse menneskene så er egentlig den ordningen relativt liten er relativt liten betydning i den forstand at de vil få den samme ytelsen som for de som endrer seg for dem. Det er likevel at hvis de skulle ha kommet II.

00:35:55 Axel West Pedersen

Så vil de ha ha rett til å motta denne ytelsen på toppen av innenfor full inntekt. Nå er er jeg blitt.

00:36:06 Ingvild Straume

Kort oppsummering aksel så.

00:36:07 Axel West Pedersen

Ja ja, jeg skal bare hvis jeg får ikke kunne få deling av skjermen tilbake hvis 2 sekunder.

00:36:17 Axel West Pedersen

Hvor det kan jeg kanskje ikke?

00:36:30 Axel West Pedersen

Nei, altså, jeg vil si at en sånn ordning har noe for seg. Den kan fjerne fattigdomsfeller og øke gevinsten ved overgang til arbeid.

00:36:36 Axel West Pedersen

Den kan det vil øke marginalskatten på høyere inntekter, for det må finansieres ved å skatte høy inntektstakere og Høyre. Men det vil samtidig øke produktiviteten i det samlede, trygde og skattesystemet.

00:36:47 Axel West Pedersen

Hmmm. Og den vil føre til tror jeg til høyere yrkesdeltakelse i noen grupper, men det er en fare for redusert arbeidstilbud også blant høyinntektsgruppene.

00:36:56 Axel West Pedersen

Og det er selvfølgelig inn kostnadene og og igjen, så må man spørre om den politiske legitimiteten til en sånn ordning beklage. Det gikk over tid nå.

00:37:04 Ingvild Straume

Det går fint. Takk skal du ha aksel vest Pedersen det er interessant å høre hvordan de har gjort eksperiment i Finland og om dette kan være relevant for Norge og jeg tror det har kommet noen kommentar inn, men jeg tror vi sparer det inn og går vi rett på.

00:37:04 Axel West Pedersen

Skal jeg nesten.

00:37:21 Ingvild Straume

Og kommentatorene våre og med oss nå til å komme til dere borgerlønn og presentasjonene vi har hatt fra innlederne, har vi nå først stortingsrepresentant og leder av Oslo Høyre, Heidi nordby Lunde. Vær så god.

00:37:38 Heidi Nordby Lunde

1000 takk for det og 1000. Takk for 2 veldig gode innledninger om et tema som jo har blitt reaktor sett, vil jeg påstå med noen av de erfaringene som vi har gjort oss i forbindelse med det vi har sett i kjølvannet av korona.

00:37:52 Heidi Nordby Lunde

Epidemien, og jeg tenker til å begynne med å begynne på den positive siden da. Jeg tenker jo at det er et stort potensiale for å forenkle og forbedre mange av de ulike innretningene som vi har på støtteordninger i ytelser, tjenester i det norske velferdssystemet.

00:38:09 Heidi Nordby Lunde

Det er ofte vanskelig å forstå. Det er krevende å sette seg inn i, men kjenner ikke til sine egne rettigheter og og selv saksbehandler på nav har jo problemer med å orientere seg i dette systemet. Så en stakkars politiker og også.

00:38:23 Heidi Nordby Lunde

Som hvor veldig mange forventer at vi skal kunne detaljene i alle de ytelsene ordningene vi har, så så er det krevende å sette seg inn i selv for selv for.

00:38:31 Heidi Nordby Lunde

Oss så jeg mener at det er et stort potensiale i.

00:38:33 Heidi Nordby Lunde

Å forenkle og forbedre.

00:38:34 Heidi Nordby Lunde

Det vi allerede har, eller om vi da så erstatter det med en borgerlønn, så er det som Nikolai var inne på i sitt spørsmål.

00:38:44 Heidi Nordby Lunde

Koronaen viste jo altså at det er kanskje synliggjort en del huller eller utfordringer med systemet når vi ser resultatene av pandemien og også forventninger til hva slags støtteordninger man kvalifi.

00:38:56 Heidi Nordby Lunde

Flere til selvstendig næringsdrivende, for eksempel som selv er.

00:39:00 Heidi Nordby Lunde

Ansvarlig for å.

00:39:01 Heidi Nordby Lunde

Å betale sykepenges, eller de får ikke sykepenges. For dag 16 oppdaget du at når dag livsgrunnlaget forsvinner fra en dag til en annen, så blir det krevende. Men de selv om de da betaler mindre inn egentlig til II trygdeavgift, så forventer de allikevel det samme.

00:39:18 Heidi Nordby Lunde

Ut, og det betyr jo at vi kan ha en større debatt hvor kanskje borgerlønn kan være en et element.

00:39:24 Heidi Nordby Lunde

Tenker jeg da.

00:39:26 Heidi Nordby Lunde

Så vet vi også at det er mange ordninger og ytelser som vi har som ikke gir lenger, er relevante eller er foreldrene.

00:39:33 Heidi Nordby Lunde

Det kan gå på kvinners deltakelse i arbeidslivet, som hvor noen ytelser er knyttet opp til mannens arbeidsdeltakelse og faktisk motsatt. Vi hadde en ordning her nylig som egentlig ble vedtatt fjernet av regjeringen brun.

00:39:47 Heidi Nordby Lunde

Hvordan nemlig kontantstøtte er sats null til til støtte til hjelp i hjemmet, men ble da fjernet endelig for ett.

00:39:56 Heidi Nordby Lunde

Eller 2 år.

00:39:56 Heidi Nordby Lunde

Siden en del av den rekken som.

00:39:58 Heidi Nordby Lunde

Veldig mange kaller.

00:39:59 Heidi Nordby Lunde

Usosiale kutt men altså har egentlig langt på vei blitt erstattet av at kommunen tilbyr tjenester som som hjemmehjelp til sterkt reduserte egenandel.

00:40:09 Heidi Nordby Lunde

Eller så når vi skal forstå det norske ytelsessystemet og støttesystemene, så må vi også forstå at noe er kontantytelser. Noe er rettighetsbasert.

00:40:18 Heidi Nordby Lunde

Og som er livsvarig ytelser og noe er også omdefinert til tjenester, så den liberale inngangen vil jo typisk vært å si at en kontantytelse som borgeren er, er gir jo da betydelig personlig frihet og med tillit til at den enkelte kjenner best til hvilke prioriteringer den må gjøre.

00:40:38 Heidi Nordby Lunde

Men vi vet jo at.

00:40:39 Heidi Nordby Lunde

Det er en veldig god.

00:40:40 Heidi Nordby Lunde

Liberal tanke, men det er jo ofte en grunn til at mennesker som har falt litt utenfor faller ytterligere utenfor, nettopp fordi at man kanskje ikke alltid er i stand til å håndtere sin egen livssituasjon.

00:40:51 Heidi Nordby Lunde

Der og da.

00:40:52 Heidi Nordby Lunde

Og da kommer vi opp i det dilemmaet med om man skal gi kontantytelser eller om man skal gi mer målrettet tiltak å støtte.

00:41:01 Heidi Nordby Lunde

Så er det ikke et liberalt prinsipp at alle andre har retten på fruktene av ditt arbeid. Det vil si at man kan kunne leve av en inntekt som ikke man selv har har jobbet jobbet for.

00:41:13 Heidi Nordby Lunde

Og i tillegg så har vi ytelser som står rett og slett rett mot hverandre. Altså vi ønsker å gi insentiver til at hvor skal delta i arbeidslivet, samtidig som jeg må innrømme at mitt eget parti.

00:41:24 Heidi Nordby Lunde

Er jo da for en kontantstøtte til unge arbeidsføre mennesker med barn som står i motsetning til nettopp det at alle som kan delta i arbeidslivet bør delta i arbeidslivet.

00:41:35 Heidi Nordby Lunde

Men jeg mener jo at det alltid har vært viktig at det lønner seg å arbeide fordi at det å gå å ha et arbeid å gå til er så mye mer enn bare en inntekt, og det har vi sett under pandemien også.

00:41:47 Heidi Nordby Lunde

Folk savner det fellesskapet som som arbeidsplassen gir deg, i tillegg til alle de andre godene og helsebringende godene. Det er.

00:41:55 Heidi Nordby Lunde

Til å komme seg ut, være i kontakt med andre andre mennesker.

00:41:58 Heidi Nordby Lunde

Så tanken om borgerlønn er sympatisk, men det er nok en grunn til at selv i de landene, hvor det har vært testet ut som i Finland, så er det ikke videreført og ikke innført, og det er mange grunner til grunner til det.

00:42:12 Heidi Nordby Lunde

Men jeg synes, vi skal ta lærdom av blant annet det vi har sett under pandemien, fordi det har synliggjort en del huller i de systemene som som vi har. Vi har blant annet vi oppfordrer folk til å stå lenge i arbeid eller lengre i arbeid.

00:42:26 Heidi Nordby Lunde

Men allikevel så stopper dagpenger ved arbeidsledighet ved dersom du når du fyller.

00:42:32 Heidi Nordby Lunde

60, syv år.

00:42:33 Heidi Nordby Lunde

Fordi jeg vil antar at du da går over til til pensjonistenes rekke.

00:42:38 Heidi Nordby Lunde

Men vi oppdaget at veldig svært mange og svært mange for eksempel selvstendig næringsdrivende bryr, har jo et sin egen virksomhet i godt over. De er 70 år.

00:42:47 Heidi Nordby Lunde

Gamle som vi.

00:42:48 Heidi Nordby Lunde

Må få disse ytelsene til å følge.

00:42:51 Heidi Nordby Lunde

Følge med det vi faktisk mener politisk, er riktig å gjøre gjøre også.

00:42:57 Heidi Nordby Lunde

Jeg så har jo da dilemmaet dette med universelt utformet borgerlønn kontra en fordelende velferdsstat og den fordelende velferdsstaten er jo en blanding av universelle ordninger. Sann som for eksempel barnetrygd og målrettet tiltak, som for eksempel reduserte satser i barnehagen eller gratis barnebarna.

00:43:16 Heidi Nordby Lunde

Mange som som vi har en ja som som jeg mener er mer riktig, så jeg er nok langt på vei.

00:43:24 Heidi Nordby Lunde

Mer enig med med Sverige at vi må reformere velferdsstaten og sørge for at den er velfungerende og ikke gå over på et radikalt tiltak, som vi innfører full full borgerlønn. Og da kan vi se littegrann på kostnadsbildet også, som begge innlederne har vært vært inne på.

00:43:42 Heidi Nordby Lunde

Dersom vi hadde gått videre, så erstattet alle sosiale ytelser i dag som uførepensjon, arbeidsavklaringspenger, sosialhjelp, dagpenger med videre med en borgerlønn til alle på en g altså rundt 100.000 ja 100.000 kroner, så ville det kostet 400 milliarder kroner som er mer enn disse andre ytelsene.

00:44:05 Heidi Nordby Lunde

Og det gjør det jo krevende å gjøre, fordi at du klarer vi å målrette dem godt nok. I tillegg til at jeg mener at det er en egenverdi at noen av de andre ytelsene har noen krav i seg til deltakelse og aktivitet som jo er kontroversielt, men som vi mener faktisk bidrar til at folk kommer lettere tilbake til å ha.

00:44:24 Heidi Nordby Lunde

Kontakt med arbeidslivet.

00:44:25 Heidi Nordby Lunde

Hmmm enn om man blir gående på en egentlig passiv ytelse, men jeg bare avslutter med at at velferdsstatens dilemma er det at vi er avhengig av at flest mulig står i arbeid for å finansiere vår felles velferd, så vi skal både arbeidsrettede ytelser og sørge for flest mulig får lov til å delta, samtidig som vi skal ha anstendig leve livsopphold for de som faller utenfor og har krav på det.

00:44:49 Heidi Nordby Lunde

Men da jeg får former av Dagens velferdssystem og har en fordelende velferdsstat enn å komme inn med en borgerlønn som jeg tror er koster mer.

00:44:56 Heidi Nordby Lunde

Enn det faktisk snakker. Takk.

00:44:58 Ingvild Straume

Takk skal du ha Heidi nordby Lunde og for refleksjoner både rundt prinsipiell, politisk og opp mot Dagens situasjon og de ordningene vi har i dag.

00:45:08 Ingvild Straume

Neste kommentator er Kristoffer Robin Haug. Han er fylkesråd for kollektiv i viken fylkeskommune, og han er helsepolitisk talsperson for Miljøpartiet de grønne. Ordet er ditt Christoffer.

00:45:22 Kristoffer Robin Haug

1000 takk jeg må bare presisere litt at jeg nylig avgått fylkesråd kvalitet i viken. De grønne ble kastet ut av fylkesrådet fordi vi nektet å være med på å bruke 17 milliarder av fellesskapets penger på en måte mellom Oslo og Bærum, og på det som allerede ligger der i dag, så.

00:45:35 Kristoffer Robin Haug

Fylkesting blitt greie det?

00:45:38 Kristoffer Robin Haug

Jeg pleier å bruke begrepet grunninntekt eller basisinntekt det mange kaller borgere og systemer mer dekkende, og institusjonen i dag er jo veldig fokusert på en ting.

00:45:48 Kristoffer Robin Haug

Det er jo samlende aspekter ved modell på basis inntekt med Dagens velferdssystem. Det er mye positivt med velferdssystemet, og det er jo noen støtteordninger man nok trenger uansett. Hvis du er lam fra nakken og ned, så vil du trenge mer støtte.

00:46:02 Kristoffer Robin Haug

Og innsats en andre, men nedsiden her i dag. Et system er jo dette nav systemets fokus på kontroll. Fokus på det å holde tilbake tilgang til goder, og alle er jo enige om at slik bør det ikke være, men det er jo fortsatt slik, og vi må spørre oss selv om det er fordi selve systemet vi har laget ikke er egnet til å løse oppgaven.

00:46:22 Kristoffer Robin Haug

Jeg hører deg mye frykt for hva en basisinntekt vil koste, men det folk vil ha er jo ikke en størst mulig sum fra staten det er.

00:46:29 Kristoffer Robin Haug

Jo et best mulig liv.

00:46:31 Kristoffer Robin Haug

Og et eksperiment i Storbritannia tidligere på 2000 tallet der de ga grunninntekt til hjemløse, viste jo at de trengte betydelig mindre penger når de fikk pengene direkte enn det samfunnet allerede brukte på dem gjennom forskjellige ytelser.

00:46:46 Kristoffer Robin Haug

Men hvis vi løfter blikket litt i denne diskusjonen om basisinntekt, hva er de store utfordringene? Samfunnet vårt står overfor teknologiselskaper jobber jo.

00:46:55 Kristoffer Robin Haug

I dag til bry.

00:46:56 Kristoffer Robin Haug

Risk for å erstatte nær sagt alt fysisk arbeid med fysiske roboter og det meste av kontorarbeid med digitale roboter.

00:47:04 Kristoffer Robin Haug

Og bare for å gjøre det helt tørt. Robotere er ikke middelklassen og skattlegge verdiskapingen fra robotene er å ta fra maskinene og gi til menneskene.

00:47:13 Kristoffer Robin Haug

Reelt sett så har.

00:47:14 Kristoffer Robin Haug

Vi 2 valg.

00:47:15 Kristoffer Robin Haug

Enten å fordele verdiskapningen fra disse robotene, for eksempel gjennom en basisinntekt, eller å bestemme at det kun er de få som lager og eier disse robotene som skal nyte godt av den enorme verdiskapningen.

00:47:29 Kristoffer Robin Haug

For å møte fremtiden, så er det jo mange politiske tanker der ute. Arbeiderpartiet og Høyre har jo begge sagt at for å møte fremtiden må vi jobbe mer.

00:47:36 Kristoffer Robin Haug

Men, hva i all verden skal vi da jobbe med?

00:47:40 Kristoffer Robin Haug

Jeg mener at vi bør utvikle og ikke minst utprøve nye modeller nå for de virkelige store effektene treffer oss allerede i dag, så er det en stor andel av jobbene folk har fylt med bilder. Lite faktisk mening.

00:47:54 Kristoffer Robin Haug

Hvor mange av rapportene skriver til sjefen din som kanskje ser er en brand equity management bidrar egentlig til å lage mat til å mette diesel sulten. Hvor mye bidrar de egentlig til å hjelpe de som er syke?

00:48:07 Kristoffer Robin Haug

Elise selskap til de som er ensomme er lik kunnskap til de som vi vokser. Hva gjør det med deg og vite at du bruker mesteparten av din våkne tid til det som sliter deg ut i dag etter dag virkelig bidrar så lite til å hjelpe dine medmennesker at du hadde gjort mer nytte for deg av å hjelpe en gammel dame over veien og gått en tur.

00:48:25 Kristoffer Robin Haug

I parken.

00:48:26 Kristoffer Robin Haug

Da hadde de minste bidratt til folkehelsen. Nå setter jeg det veldig på spissen, men det jeg vil frem til er at noe.

00:48:32 Kristoffer Robin Haug

Av det som fort.

00:48:33 Kristoffer Robin Haug

Forsvinner med at det kun holder basisinntekt opp mot velferdsbudsjettet.

00:48:37 Kristoffer Robin Haug

Er alle de andre delene av samfunnet alle de andre budsjettene. Det er en basisinntekt har store konsekvenser.

00:48:47 Kristoffer Robin Haug

Det er jo nettopp store positive konsekvensene og mange områder av livet også utover selve arbeidssituasjonen. Selv om også finne en eksperimentet viste at de med basisinntekt også jobber mer i ordinært lønnsarbeid enn de da, for eksempel fysisk og psykisk helse, som jeg vil bli opptatt av. Dette er en av.

00:49:05 Kristoffer Robin Haug

De raskest voksende utgiftene som far.

00:49:07 Kristoffer Robin Haug

Har eksempler fra doffin i Canada blir testet etter basisinntekt viste at helseutgifter gikk ned med over 8%. Det er potensielt astronomiske kostnadsbesparelser.

00:49:17 Kristoffer Robin Haug

På helsebudsjett.

00:49:19 Kristoffer Robin Haug

Og våre politikere kommer snart til å stå overfor et dilemma. Enten så må vi arbeidsutgifter de fortsette å vokse for å dekke.

00:49:25 Kristoffer Robin Haug

Et stadig økende behov.

00:49:26 Kristoffer Robin Haug

Eller så må vi bruke unnskyldningen økonomisk ansvarlighet for å kutte tilskuddet til noen av bilen som trenger deg. Men det finnes altså en annen vei og borgerlønn eller basisinntekt kan være en del av denne veien.

00:49:38 Kristoffer Robin Haug

Jeg mener, at det mest ansvarlige å gjøre i en situasjon med store utfordringer og lite informasjon som vi er i nå, er å skaffe håndfaste data. Vi må teste ut løsninger som altså inntekt i ulike modeller.

00:49:49 Kristoffer Robin Haug

Flere av dem har diskutert her i dag for å finne andre løsninger enn de vi har i dag som vi.

00:49:53 Kristoffer Robin Haug

Vet ikke vil kunne møte fremtiden.

00:49:56 Kristoffer Robin Haug

For å sitere fysikeren niels bohr and performed experiments head new results. Forskerne her bruker begreper som borgerlønn light og så videre.

00:50:05 Kristoffer Robin Haug

Selv som liker jeg å snakke om forskjellige modeller for basisinntekt, men hva vi kaller det er ikke så viktig.

00:50:11 Kristoffer Robin Haug

Poenget er at det er ansvarlig å gjøre nå er å sette i gang prøve modeller i praksis så vi se hva som fungerer best, slik at vi kan få et system med basisinntekt opp og gå.

00:50:22 Kristoffer Robin Haug

For fremtiden treffer oss med full styrke og feier bort alle de som ikke fanges opp.

00:50:26 Kristoffer Robin Haug

Av Dagens system basisinntekt tar opp i seg alt ulendt arbeid som gjøres av foreldre.

00:50:32 Kristoffer Robin Haug

Pårørende venner, familie og lokalsamfunn gjennom frivillig innsats. Men uansett så er verdien av et menneske mer enn hva man kan levere i arbeidstimer. Og da burde ikke muligheten til å dekke sine egne grunnleggende behov være direkte avleverte arbeidstid.

00:50:48 Ingvild Straume

1000 takk skal du ha Kristoffer robin haug og for noen offensive tanker rundt borgerlønn og basisinntekt.

00:50:57 Ingvild Straume

Da har vi med oss siste kommentar. Jeg vil bare si at det er veldig flott at det deltar i debattene her.

00:51:04 Ingvild Straume

På spørsmål og svar. Våre aksel er aktiv med å svare dere ut. Vi får litt dårlig tid til å ta det muntlig, så derfor er det veldig flott at det bare stiller spørsmål skriftlig, så tar vi de etter hvert her. Men nå skal Ann-Helén Bay få slippe til.

00:51:20 Ingvild Straume

Hun er professor ved Oslo met, og hun er siste kommentar til å ut på Dagens tema. Vær så god henne elin.

00:51:30 Ann-Helén Bay

Ja takk takk for å få ordet. Og takk for interessante innledninger fra hovedinnlederne og kommentarer slik jeg hører både aksel og aksel, så nærer dere begge igjen også dyp fascinasjon for selve ideen om en borgerlønn. Dette med en vill.

00:51:50 Ann-Helén Bay

Oslos inntekt som gis av staten til alle borgere i et land, og det er en fascinasjon jeg deler og har interessert meg for som velferdsforsker i mange år. Jeg vil tilstå at hadde jeg vært presidentkandidat i USA i dag, så ville jeg ha gjort innføring av borgerlønn til en kampsak. En borgerlønn ville over natten fått bukt med noe av den skrekkelige fattigdommen som vi ser i USA og på en måte som ville gitt.

00:52:21 Ann-Helén Bay

Mottakerne, verdighet og økt innflytelse over egen.

00:52:24 Ann-Helén Bay

Skriv, så det er sagt. Det er min fascinasjon for borgerlønn, men jeg deler samtidig vurderingen til begge hovedinnlederne og også til Heidi om at å innføre en vilkårsløs inntekt av en viss størrelse i Norge i dag er vanskelig å begrunne i en så omfattende velferdsstat som vi har.

00:52:49 Ann-Helén Bay

Pedersen foreslår en nedskalert borgerlønn rettet mot barnefamilier. Jeg synes det er en interessant diskusjon. Den er samtidig ikke så lett å følge som det.

00:53:01 Ann-Helén Bay

Den er mindre intuitiv og pedagogisk enn det. Selve forslaget om en ren borgerlønn er å, og som Kristoffer robin lett kan argumentere inn da aksel sterri foreslår, synes jeg at det er for synes jeg synes det er fornuftig det aksel sterri foreslår om at vi ser på hva velferdsstaten løser og hvilken tilkortkommenheter velferdsstaten har. Og så kan vi se, er det noe vi kan hente fra borger lønnsdebatten som kan hjelp?

00:53:30 Ann-Helén Bay

For oss, men mitt anliggende i dag. Det er å slå et slag for å diskutere borgerlønn i lys av hvilke verdier vi ønsker å fremme.

00:53:43 Ann-Helén Bay

Velferdsstatens tjenester og overføringer det er jo ikke slik at de først og fremst er pragmatiske løsninger på praktiske.

00:53:52 Ann-Helén Bay

Problemer de er uttrykk for det som ja kan kalles way of life. På engelsk verdier vi tar for gitt som står sentralt i samfunnet og er en rotfestet del av kulturen vår både i samfunnet og den politiske kulturen.

00:54:12 Ann-Helén Bay

Vi har allerede vært innom at borgerlønn bevegelsen argumenterer for borgerlønn som et frihetsprosjekt, og da kan vi jo gå til de frihetssang.

00:54:22 Ann-Helén Bay

Altså til å gå til dette på frihetsprosjekt og se hvilke verdier er det dette frihets prosjektet skal realisere? Ja, på den ene siden så er det.

00:54:32 Ann-Helén Bay

Vi vil ha en borgerlønn fra staten vil gi frihet fra lønnsarbeid.

00:54:38 Ann-Helén Bay

Og samtidig vil den gi frihet til aktiviteter, som i dag er ulønnet, slik som økt omsorg for egne barn og andre familiemedlemmer og frivillige arbeid i nærmiljø og organisasjoner. Kristoffer robin var også inne på disse aspektene, så hvordan står dette i en Norsk kontekst i dag?

00:55:00 Ann-Helén Bay

Å gi innbyggerne økonomisk støtte som skal gjøre det mulig å velge bort lønnsarbeid, enten partielt eller helt og fullt kolliderer jo helt klart med det rådende synet på arbeid i kulturen vår.

00:55:17 Ann-Helén Bay

I Norge er det bred enighet om at arbeid er et gode. Det skal sikre integrasjon i samfunnet, inntekt og selvrealisering for den enkelte.

00:55:27 Ann-Helén Bay

Det er det bred enighet om og en forståelse av. Så kan vi jo stille spørsmålet, har vi lagt for stor vekt på arbeidets betydning for det gode liv og det gode samfunn?

00:55:38 Ann-Helén Bay

Vi snakker ikke så ofte om det. Det kan hende vi bør gjøre det om vi så skulle ende opp med at løsningen er borgerlønn.

00:55:44 Ann-Helén Bay

Det er jo ikke sikkert, men det er interessant og og diskutere likestilling mellom kvinner og menn er en annen sentral verdi. Velferdsstaten har tatt over en rekke oppgaver som tidligere ble utført.

00:55:57 Ann-Helén Bay

Av kvinner i familien.

00:56:01 Ann-Helén Bay

Så kan vi spørre hvil muligheten for mer tid til omsorg og familie gjennom kontantoverføringer, altså en borgerlønn eller noe annet fører til en tilbakegang på kjønnslikestillingen.

00:56:12 Ann-Helén Bay

Eller er vi nå så likestilte at både kvinner og menn kommer til å ta del i den uformelle innsatsen.

00:56:21 Ann-Helén Bay

Dette er et relevant spørsmål i debatten om borgerlønn. Jeg vil anta aksel vest at den også er relevant for forslaget ditt om om.

00:56:31 Ann-Helén Bay

En slags borgerlønn til barnefamilier. Vi kjenner den jo igjen fra kontantstøttedebatten.

00:56:38 Ann-Helén Bay

Og stimulere til økt frivillighet vil også representere en verdimeessig regning av velferdsstaten. Hvis vi går tilbake, så ser vi at mange av de oppgavene som tidligere lå til frivillige organisasjoner.

00:56:51 Ann-Helén Bay

Det har under oppbyggingen av velferdsstaten blitt overtatt av stat og kommuner. Så hvis vi nå ønsker å oppgradere det frivillige arbeidet gjennom å støtte ubetalt arbeid gjennom borgerlig og eller på annen måte, så må vi også ta en debatt om hvordan vi.

00:57:08 Ann-Helén Bay

Bør fordele oppgaver mellom det offentlige og sivilsamfunnet. For her må det jo foregå en tradeoff.

00:57:15 Ann-Helén Bay

Takk for oppmerksomheten.

00:57:20 Ingvild Straume

1000 takk ann helén bay og det var veldig interessant oppsummering av kommentarer du og hadde til til alle de andre innleiderne og kommentatorene.

00:57:32 Ingvild Straume

Nå har det pågått en debatt her i spørsmål og svarfelt, mens vi har hatt holdt har hørt på innledere også det vært veldig interessant å følge med på.

00:57:43 Ingvild Straume

Vi får dessverre ikke tid til en panel panel samtale på tvers, selv om det har reist utrolig mange spørsmål.

00:57:51 Ingvild Straume

Som jeg sa, jeg kunne tenkt meg å få svar på.

00:57:52 Ingvild Straume

Men det må bare fortsette det som ønsker det i spørsmål og svar, så går det an å holde på litt til der, selv om vi nå avslutter seminaret fra i dag.

00:58:03 Ingvild Straume

Jeg vil takke spesielt innleiderne og kommentatorene for gode innlegg og gode refleksjoner som viser også at dette spørsmålet har mange sider. Og det er ikke nødvendigvis at svart hvitt svar på dette her.

00:58:19 Ingvild Straume

Det vil være noe som er i utvikling hele tiden, men vi kommer tilbake til samsvar om cirka en måneds tid.

00:58:28 Ingvild Straume

Vi har ikke satt helt ato enda. Da blir det også et veldig aktuelt tema. Da skal det handle om koronapandemien avdekket sosial.

00:58:38 Ingvild Straume

Fall ulikhet og vi vil ha med forskere i fra Oslo met på seminarer og kommentatorer i fra mer interesseorganisasjoner og politikere.

00:58:49 Ingvild Straume

Det må bare følge med på nettsidene, og så vil dette og seminaret også bli digitalt. Og så vil jeg også minne om at dersom det er er interessert i å følge med på forskningen til Oslo mets, så kan det abonnere på nyhetsbrevet vårt hvis det går inn på nettsidene våre og scroller helt nederst der, så er det mulig å melde seg på nyhetsbrev og.

00:59:09 Ingvild Straume

Der kommer det en ny forskning fra oslomet hver uke, så da gjenstår det bare for meg å si takk for i dag. Og så sees vi.

